

Da Vinci-koden och bibeln

– vilken bok har egentligen trovärdighetsproblem?

Dan Browns bästsäljande bok Da Vinci-koden, ett globalt fenomen som nu blivit en kanske mindre bra film, har blivit nära granskad av diverse kristna kritiker och hårt kritiserad för sin bristande trovärdighet – trots att boken faktiskt är en roman. Dessa ibland hätska reaktioner på boken belyser kristendomens kärna på ett speciellt intressant sätt.

I DA VINCI-KODEN BERÄTTAS att Maria Magdalena hade ett förhållande med Jesus som resulterade i födseln av ett barn. Den ätt som blev följden av detta förhållande har sedan bevakats till dags dato av ett hemligt sällskap. Da Vinci påstås ha varit en av många ledare för detta sällskap och i romanen hävdas att han lämnade en mängd tecken efter sig i sina tavlor, tecken som finns där för var och en att se om man vet vad man ska titta efter.

Som varje god konspirationsteoretiker vet Dan Brown att peka på rätt ställen för att få störst effekt. Förvåningen blir t.ex. stor när man bjuds att återigen titta på Da Vincis Nattvarden – en av världens mest välkända tavlor – och plötsligt får se någon som onekligen mer liknar en kvinna än en man på platsen närmast Jesus.

FRÅGAN OM VAD SOM ÄR sant och osant i den här romanen har givit upphov till en egen bok-genre. Det är förstas centralt för en rätt-troende kristen om Gud Fader själv har givit upphov till en ännu existerande ätt på jorden. Men även om det inte uttrycks som så, varken i trosbekännelsen eller i bibeln, så ingår nog i begreppet "rätt-troende" att Jesus faktiskt inte fick barn med Maria Magdalena. Med andra ord, de teman som utforskas i Da Vinci-koden är inget en rätt-troende kan vara nyfiken på och öppen inför. Intressant är därför att konstatera att ungefär lika mycket talar för att Jesus fick barn som

talar för att han inte fick det: ingenting. Det är helt enkelt en fråga om tro. Vilket väl borde lösa problemet?

Det är dock lite krångligare än så, för det finns flera källor som indikerar att Jesus hade ett speciellt förhållande till Maria Magdalena. I bibeln är det hon som först får möta den från döden uppståndne Jesus och får missionspåbudet, och i ett apokryft evangelium kysser han henne till och med på munnen. Att hon inte har en stor plats inom kristendomen – trots att Jesus själv uppenbarligen valde ut henne – är förmodligen mest en produkt av många gamla mäns unkna kvinnosyn. En av Dan Browns poänger, för övrigt.

Att ett hemligt sällskap bevakar Guds egen ätt på jorden är nog kanske inte så värst sannolikt. Det intressanta för en kristendomsbetraktare är istället vad för "sanning" som Dan Browns kristna kritiker egentligen bevakar så hårt.

DET SOM FAKTISKT PÅSTÅS i bibeln om Jesus är inga småsaker. Han sägs vara född av en oskuld som blev befruktad av Gud Fader själv. (Trots detta sägs han vara av Davids ätt – där släktskapet i så fall skulle komma genom hans "pappa", Josef. Det släktskapet är dessutom så viktigt att två – olika – släkttavlor ges som bevisning.) Vidare utför Jesus en mängd mirakel. Han går på vatten, botar sjuka, förvandlar vin till vatten, uppväcker döda, får några fiskar och bröd att räcka till en folkmassa, korsfästs

och dör men uppstår från det döda efter tre dagar, och flyger slutligen kroppsligen upp till himlen. Allt detta för att Gud ska förlåta våra synder – istället för att bara säga "Jag förlåter er".

Och så påstår dom att Dan Brown har trovärdighetsproblem?

Men evangelierna kanske inte ske läsas bokstavligt?

Det finns onekligen många sätt att vara kristen på. Allt ifrån de nutida frälsningskyrkornas "allt i bibeln är bokstavligt sant"

till "kristendomen måste förstås utifrån varje tids egna förutsättningar". I det förstnämnda fallet får en bekännare blunda hårt för att inte pinas av den mängd felaktigheter och motsägelser som finns både i bibeln och i jämförelser mellan bibeln och verkligheten. Men i det sistnämnda fallet tvingas man istället blunda hårt för vad som faktiskt står i bibeln.

DEBATTEN OM KRISTENDOM och homosexualitet är ett aktuellt exempel – det står ju faktiskt uttryckligen i bibeln att homosexualitet är en synd. Så för att hävda att homosexualitet inte är syndigt måste man aktivt låta bli att tro på vissa bibelpassager. En väldigt fri tolkning som lämnar fältet öppet för en kristendom som inte har någon fast kärna alls. (Fast detta verkar vara det vanligaste sättet att tro på numera. "Jag tror det finns något mer – men inte på någon gubbe i himlen.")

Att vara kristen innebär därför att att välja att blunda (inte att tvingas blunda, för problemen försvinner den sekund man slutar tro – utan just att välja att blunda). Vilken typ av kristen man är – fundamentalistisk, modern eller mitt emellan – bestäms av vilket håll man väljer att blunda hårdast åt. Verkligheten eller bibeln – välj själv. Eller välj bort.

PATRIK LINDENFORS

Forskare i zoologisk ekologi vid Stockholms universitet

